

BILTEN

DIABETES MELLITUS

Diabetes mellitus ili šećerna bolest naziv je za grupu **metaboličkih oboljenja** kojima je zajednički simptom **hiperglikemija**, odnosno visok nivo glukoze (šećera) u krvi.

Postoje **dva tipa** šećerne bolesti:

Šećerna bolest tipa 1, (E10) koja se obično **razvija naglo** pa su i simptomi jače izraženi.

Šećerna bolest tipa 2, (E11) koja vrlo često **ne izaziva nikakve neuobičajne tegobe** jer se razvija vrlo postepeno, pa prikrivena može trajati godinama.

Postoji karakterističan trijas simptoma kod Diabetes Mellitusa: **polifagija** (povećan apetit), **olidipsija** (povećana žeđ) i **poliurija** (učestalo mokrenje).

Pored trijasa, mogu se javiti i drugi simptomi kao što su: gubitak težine, umor i iscrpljenost, zamućenost vida, trnci u stopalima i sporo zarastanje rana.

Tačan uzrok nastanka Diabetes Mellitusa još uvijek nije poznat, ali postoje određeni faktori rizika koji doprinose obolijevanju.

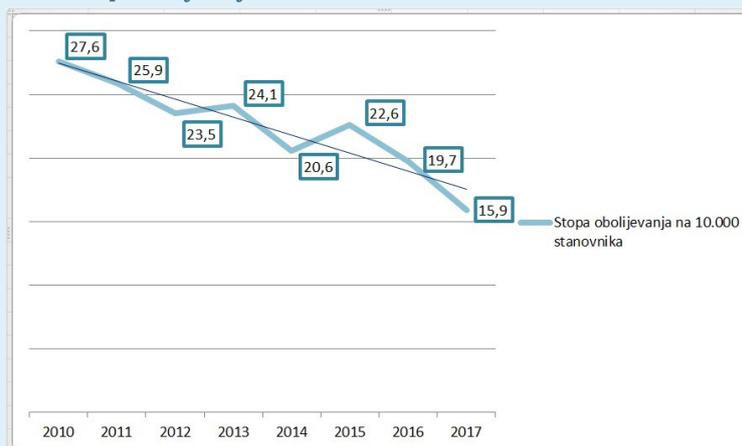
To su: **genetska predispozicija, nedovoljna fizička aktivnost, nepravilna ishrana, gojaznost i stres.**

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, trenutno **150 miliona** ljudi širom svijeta ima Diabetes Mellitus. Predviđa se da će do 2025. godine broj oboljelih biti **300 miliona**.

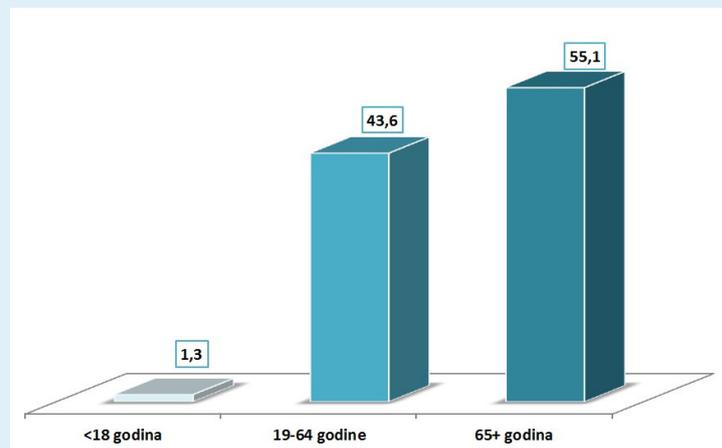
Za izradu biltena korišteni su podaci **Zavoda za javno zdravstvo SBK/KSB** iz **registra oboljelih od Diabetes Mellitusa** u periodu od **2010 - 2017. godine** na području **Srednjobosanskog kantona**. U posmatranom periodu **ukupan broj prijavljenih oboljelih osoba od Diabetes Mellitusa** bio je **4583**.

Najviša stopa obolijevanja od Diabetes Mellitusa je zabilježena u **2010. godini**, dok je **najniža** u **2017. godini**.

Stopa obolijevanja od Diabetes Mellitusa na 10.000 stanovnika

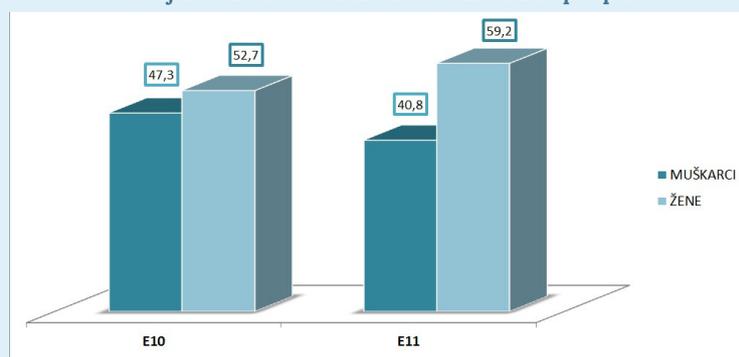

U odnosu na dob, najčešće su oboljevale osobe starije od **65 godina (55,1%)**, a udio osoba mlađih od **18 godina** je **1,3%**.

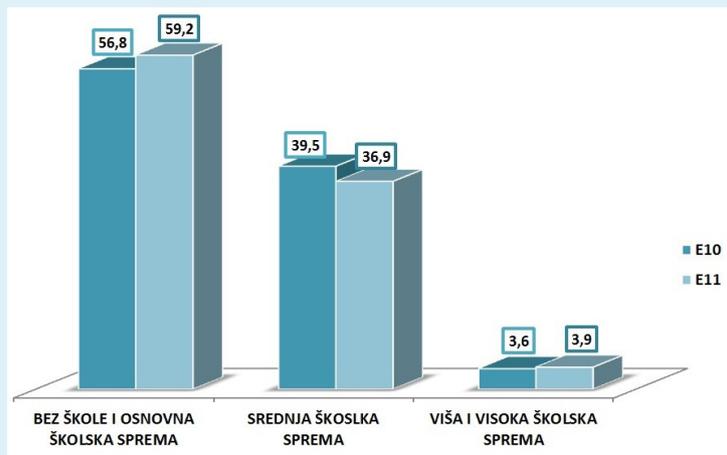
Kod oba tipa Diabetes Mellitusa zbilježeno je češće obolijevanje osoba **ženskog spola (E10: 52,7; E11: 59,2%)**.

Oboljeli od Diabetes Mellitusa u odnosu na tip i spol

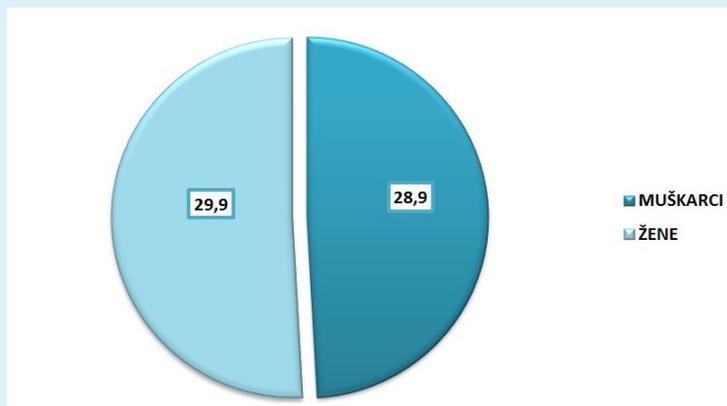
U odnosu na tip Diabetes Mellitusa, kod oba tipa češće su oboljevale osobe **bez škole i sa osnovnom školskom spremom** (E10:56,8%; E11:59,2%).

Oboljeli od Diabetes Mellitusa u odnosu na tip i školsku spremu

Kod **oba spola** zabilježena je visoka prosječna vrijednost indeksa tjelesne mase (ITM; BMI), što znači da je većina oboljelih od Diabetes Mellitusa imala **prekomjernu tjelesnu težinu**.

Prosječna vrijednost BMI u odnosu na spol

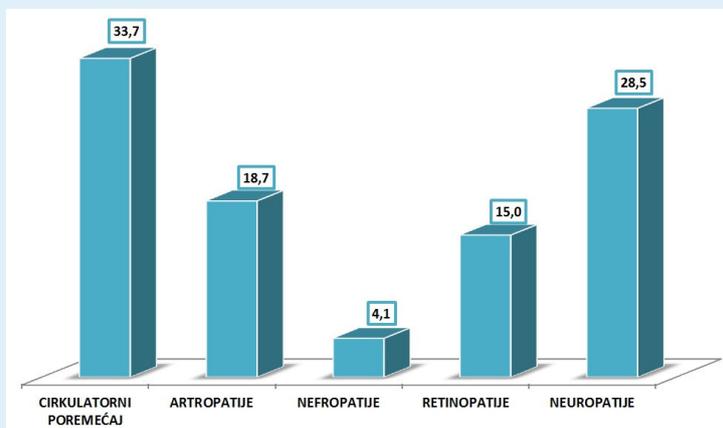

Komplikacije šećerne bolesti obično se dijele na akutne i hronične. U akutne komplikacije Diabetes Mellitusa ubrajaju se **hipoglikemija (nizak nivo šećera u krvi) i hiperglikemija (povišen nivo šećera u krvi)**.

U **hronične komplikacije** šećerne bolesti ubrajaju se: **cirkulatorni poremećaji** (povišen krvni pritisak, moždani udar, srčani udar i dijabetično stopalo); **artropatije** (promjene na zglobovima); **nefropatije** (promjene na bubrezima); **retinopatije** (promjene na oku); neuropatije (promjene na nervima).

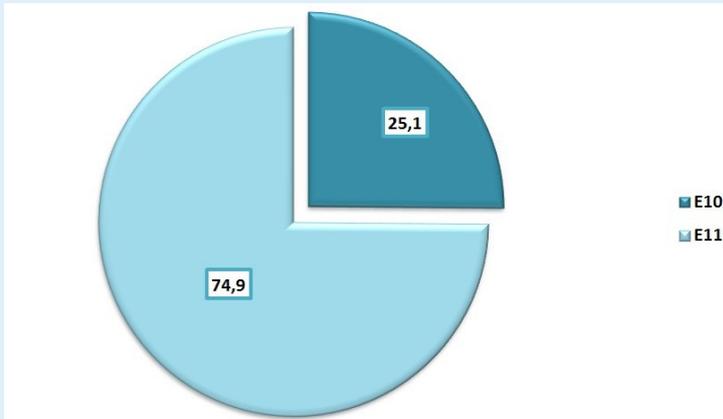
Cirkulatorni poremećaji su bili najčešće bilježena komplikacija Diabetes Mellitusa (**33,7%**). Sa najmanjim učestćem (**4,1%**), javljale su se **nefropatije**.

Hronične komplikacije Diabetes Mellitusa

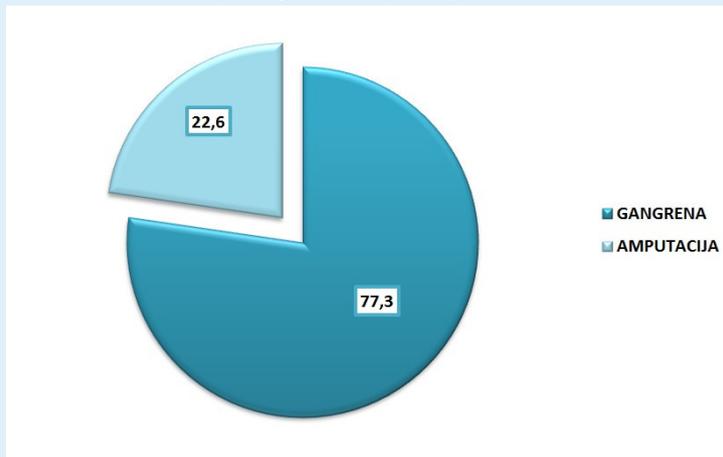
U odnosu na tip Diabetes Mellitusa, komplikacije su se češće javljale kod **Diabetes Mellitusa tip 2 (E11)**.

Hronične komplikacije Diabetes Mellitusa u odnosu na tip

Od ukupno svih oboljelih, **22,3%** su kao komplikaciju Diabetes Mellitusa imali **gangrenu**. **77,9%** svih gangrena je završilo **amputacijom**.

Gangrena i amputacija kao komplikacija Diabetes Mellitusa

Na tačnost i kvalitet prikupljenih podataka utiče sveobuhvatnost prijavljivanja oboljelih, kvalitet podataka i organizacije.